

نگاهی تحلیلی به کتابهای درسی دوره ابتدایی

---

www.ketab.ir

مؤلفین:

محمدباقر نصیری

عاطفه جلیزی

سرشناسه	: نصیری، محمدباقر، ۱۳۷۷-
عنوان و نام پدیدآور	: نگاهی تحلیلی به کتاب‌های درسی دوره ابتدایی / مولفین محمدباقر نصیری، عاطفه جلیزی.
مشخصات نشر	: گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۲ ص: جدول.
شابک	: 978-622-02-2629-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۶۱ - ۱۶۲.
موضوع	: آموزش ابتدایی -- ایران -- کتاب‌های درسی -- ارزشیابی Education, Elementary-- Textbooks-- Evaluation-- Iran کتاب‌های درسی -- ارزشیابی -- ایران Textbooks -- Evaluation -- Iran
شناسه افزوده	: جلیزی، عاطفه، ۱۳۷۸-
رده بندی کنگره	: ۷/۱۵۵۶LB
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۳۲۲
شماره کاتالوگ ملی	: ۹۱۰۷۵۳۵
اطلاعات رکورد کاتالوگ	: فیا

نگاهی تحلیلی به کتاب‌های درسی دوره ابتدایی

مؤلفین: محمدباقر نصیری - عاطفه جلیزی

صفحه اول: صورا نوری کبیر

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۱

مشخصات ظاهری: ۱۶۲ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۲۶۲۹-۱

قیمت: ۷۵۰۰۰ تومان

چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

حق چاپ برای نویسنده محفوظ می‌باشد.

گلدستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساژ رضا، کدپستی ۴۹۱۶۶۵۷۳۷۶

entesharatnorouzi

۰۱۷-۳۴۴۴۲۶۵۸-۰۹۱۱۳۷۵۳۹۷

www.entesharate-norouzi.com

entesharate.noruzi@Gmail.com

فهرست

۱۲.....	مقدمه
۱۴.....	فصل اول
۱۴.....	اهمیت محتوای کتب درسی در دیدگاه کلی
۱۵.....	کتاب‌های درسی، آینده یک ملت
۱۸.....	کارکردهای کتاب درسی
۲۲.....	ابعاد اصلی کیفیت کتاب درسی
۲۵.....	مقرون‌به‌صرفه بودن بهسازی کتاب‌های درسی
۲۶.....	ویژگی‌های یک کتاب درسی مطلوب
۳۹.....	چگالی مفاهیم در کتاب درسی
۴۰.....	فصل دوم
۴۰.....	نگاه تحلیلی به کتاب فارسی دوره ابتدایی
۴۱.....	اهمیت آموزش زبان فارسی
۴۱.....	حیطه‌های آموزش کتاب فارسی در دوری ابتدایی
۴۱.....	الف) حیطه‌ی شناختی
۴۲.....	ب) حیطه‌ی عاطفی
۴۲.....	پ) حیطه‌ی مهارتی
۴۳.....	تحلیل پایه‌ی اول

۴۴	.....	نقد محتوا
۴۵	.....	تحلیل پایه‌ی دوم
۴۷	.....	نقد محتوا
۴۷	.....	تحلیل پایه‌ی سوم
۵۰	.....	نقد محتوا
۵۰	.....	تحلیل پایه‌ی چهارم
۵۲	.....	تحلیل پایه‌ی پنجم
۵۲	.....	نقد محتوا
۵۳	.....	تحلیل پایه‌ی ششم
۵۳	.....	نقد محتوا
۵۵	.....	فصل سوم
۵۵	.....	نگاه تحلیلی به کتاب ریاضی دوره ابتدایی
۵۶	.....	چرا ریاضیات می‌خوانیم؟
۵۷	.....	کاربردهای ریاضیات در زندگی واقعی چیست؟
۵۷	.....	کاربردهای ریاضیات در زندگی عملی
۶۰	.....	اهداف آموزش ریاضی در دوره ابتدایی
۶۱	.....	اهداف سال اول دوره ابتدایی
۶۸	.....	نقد محتوا
۶۹	.....	ریاضی دوم
۷۰	.....	نقد محتوا
۷۲	.....	ساختار ریاضی سوم
۷۲	.....	نقد محتوا
۷۳	.....	ساختار ریاضی چهارم
۷۴	.....	نقد محتوا
۷۴	.....	فهرست عناوین فصل‌ها و درس‌ها

۷۶	..... ریاضی پنجم
۷۸	..... نقد محتوا
۷۹	..... ریاضی ششم
۸۰	..... نقد محتوا
۸۱	..... پیشنهادات
۸۳	..... فصل چهارم
۸۳	..... نگاه تحلیلی به کتاب مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی
۸۴	..... ضرورت بررسی تحلیل محتوا با رویکرد کتب آموزشی و درسی
۸۵	..... ویژگی‌های مطالعات اجتماعی
۸۵	..... مطالعات اجتماعی چیست؟
۸۶	..... ضرورت درس مطالعات اجتماعی
۸۶	..... تفکر انتقادی در کتاب مطالعات اجتماعی
۹۰	..... سؤال اصلی پژوهش: تا چه اندازه در محتوای کتاب مطالعات اجتماعی پایه پنجم، به مؤلفه‌های تفکر انتقادی توجه شده است؟
۹۲	..... تجزیه و تحلیل
۹۳	..... نتیجه‌گیری
۹۴	..... روش ویلیام رومی در تحلیل محتوای کتب درسی
۹۵	..... هدف آقای ویلیام رومی از تحلیل محتوا
۹۵	..... چک‌لیست ارزشیابی کتاب‌های درسی با توجه به ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، محتوایی، روان‌شناختی
۹۹	..... پرسشنامه‌ی ارزشیابی ویژگی‌های عمومی کتاب‌های کمک‌آموزشی حوزه‌ی مطالعات اجتماعی
۱۰۱	..... روش نمره‌گذاری و تفسیر
۱۰۲	..... تحلیل محتوا کتاب پایه ششم ابتدایی با توجه به توضیحات ارائه‌شده
۱۰۸	..... نتیجه‌گیری
۱۰۸	..... پیشنهادات
۱۰۹	..... فصل پنجم

۱۰۹	نگاهی تحلیلی به کتاب علوم تجربی دوره ابتدایی
۱۱۰	اهمیت و ضرورت وجودی درس بررسی کتاب‌های علوم تجربی
۱۱۲	اهمیت و ضرورت درس علوم تجربی دوره ابتدایی
۱۱۳	ساختار کتاب‌های درسی علوم تجربی ابتدایی
۱۱۳	اهداف علوم تجربی ابتدایی
۱۱۴	نمونه ۱: نگاه نقادانه به کتاب درسی علوم تجربی پایه ششم ابتدایی
۱۱۵	نمونه ۲: بررسی کتاب درسی علوم تجربی پایه سوم ابتدایی
۱۲۹	پیشنهادها
۱۲۹	نقاط ضعف
۱۳۱	فصل ششم
۱۳۱	نگاه تحلیلی به کتاب درسی هدیه‌های آسمان دوره ابتدایی
۱۳۲	ضرورت وجود درس هدیه‌های آسمانی
۱۳۵	چگونگی توجه به سطوح و مؤلفه‌های اخلاقی الهی در محتوای کتب هدیه‌های آسمان دوره ابتدایی
۱۳۷	سطوح و مؤلفه‌های اخلاق الهی موجود در کتب درسی هدیه‌های آسمان
۱۳۷	۱. نتایج تحلیل کیفی کتاب هدیه‌های آسمان دوم دبستان درس اول تا پنجم
۱۴۰	۲. نتایج تحلیل کیفی کتاب هدیه‌های آسمان سوم دبستان درس پنجم تا دهم
۱۴۲	۳. نتایج تحلیل کیفی کتاب هدیه‌های آسمان ششم دبستان درس دهم تا پانزدهم
۱۴۳	نتیجه‌گیری
۱۴۳	نقاط قوت
۱۴۴	نقاط ضعف
۱۴۶	پیشنهادات
۱۴۹	فصل هفتم
۱۴۹	نگاهی تحلیلی به درس هنر در دوره ابتدایی
۱۵۰	اهداف، ضرورت‌ها و پیامدهای آموزش هنر در مدرسه

مقدمه

حمد و سپاس خداوند متعال را که توفیق داد پس از سعی و کوشش فراوان، کتاب نگاهی تحلیلی به کتاب‌های دوره ابتدایی را که از مدتی قبل نیاز به آن احساس می‌شد، به رشته تحریر درآوریم.

کتاب‌های درسی یکی از مهم‌ترین منابع یادگیری در نظام‌های آموزشی هستند و مواد اصلی برنامه درسی مدارس را تشکیل می‌دهند. پژوهش پیرامون تحلیل کتاب‌های درسی نیز تلاش ارزنده‌ای است زیرا معلمان و دانش‌آموزان زیادی از آن بهره می‌برند و این مطالعات در طراحی فرصت‌های مناسب برای یادگیری دانش‌آموزان تأثیرگذار است. هم‌چنین مطالعه و بررسی کتاب‌های درسی می‌تواند ارتباط بین برخی از مشکلات یادگیری دانش‌آموزان با برنامه درسی را آشکار نماید و کمک کند که مفاهیم برنامه درسی به شکل مناسبی در کتاب‌های درسی گنجانده شوند. گنجانیدن اطلاعات متعدد در کتاب‌های درسی، رویکرد حافظه پروری، یادگیری سطحی، محتوای غیرفعال، عدم توجه به کاربردی بودن مطالب کتاب‌های درسی و توجه بیش از حد به کسب نمره، همواره از مسائل عمده در نظام آموزش و پرورش کشور ما بوده‌اند.

هدف از تألیف این کتاب ارائه محتوایی مناسب برای دانشجویان رشته‌های آموزشی ابتدایی دانشگاه‌های فرهنگیان در دوره کارشناسی است. البته معلمان محترم، والدین عزیز و سایر افرادی که به نوعی به آموزش دانش‌آموزان دوره ابتدایی مشغول‌اند، نیز به تناسب می‌توانند از محتوای این کتاب استفاده نمایند.

این کتاب در ۷ فصل تألیف شده است که در فصل اول به اهمیت محتوای کتب درسی در دیدگاه کلی اشاره شده است و هدف ما بهره‌گیری درست از محتوای کتب درسی برای پیشبرد اهداف آموزشی و اجتماعی و... می‌باشد.

در فصل‌های بعدی به تحلیل محتوای کتاب‌های دوره ابتدایی (فارسی، ریاضی، مطالعات اجتماعی، علوم تجربی، هدیه‌های آسمان، هنر) اشاره شده است.